

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **A. A. A. A. A.**, zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 7. 2019, č. j. OAM-239/LE-LE05-K09-PD2-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 5. 2020, č. j. 4 Az 42/2019 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra (dále jen „žalovaný“) rozhodnutím ze dne 23. 7. 2019, č. j. OAM-239/LE-LE05-K09-PD2-2014, neprodloužilo žalobci doplňkovou ochranu podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Dle aktuálních informací v Iráku neprobíhá ozbrojený konflikt. Přestože po své porážce Islámský stát (dále jen „IS“) dál podniká nahodilé a omezené teroristické útoky, jejich počet klesá, do země se vrací uprchlíci a snižuje se i počet vnitřně vysídlených osob. Žalobci proto nehrozí vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Neprokázano se, že by mu irácké úřady nebyly schopné poskytnout ochranu před soukromými osobami. Ani obavy z pronásledování kvůli vyznávání sunnitského směru islámu nejsou opodstatněné vzhledem ke zprávám o náboženské pluralitě. Soukromé vazby na území České republiky nepředstavují důvod pro udělení mezinárodní ochrany.

[2] Toto rozhodnutí napadl žalobce u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který žalobu rozsudkem ze dne 15. 5. 2020, č. j. 4 Az 42/2019 - 36, zamítl. Souhlasil, že bezpečnostní situace v Iráku se od doby udělení doplňkové ochrany podstatně zlepšila, takže prodloužení již není důvodné. Shrnl informace o zemi původu shromážděné žalovaným, z nichž vyplývá, že neprobíhá ozbrojený konflikt ani občanská

válka, vládní síly udržují pořádek, a proto se snižují i počty vnitřně vysídlených osob. Nebyly předloženy žádné podklady, které by tyto závěry zpochybnily. Odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále také „NSS“), který už dříve hodnotil zlepšení v Iráku jako podstatné. Jednotky IS byly poraženy, nemohou nyní vzdorovat iráckým státním orgánům, počet teroristických a násilných útoků se snižuje. Žalobce nijak neprokázal, že by byl jeho návrat do vlasti rizikovější kvůli jeho individuálním poměrům, přičemž takové ohrožení neplyne ani z toho, že je sunnitou. Sunnitská menšina představuje 32–37 % obyvatel země a podle zpráv může svobodně vyznávat své náboženství. Skutkový stav tedy žalovaný řádně objasnil, všechny zjištěné okolnosti srozumitelně a přezkoumatelně posoudil, přijaté řešení odpovídá okolnostem případu. Souhrnné informace o zemi původu vypracované Odborem azylové a migrační politiky nelze považovat za neobjektivní a zaujaté jen proto, že byly vypracovány odborem žalovaného. Navíc vycházel i z aktuálních zpráv dalších orgánů a nevládních organizací, takže jde o zdroje nezávislé a dostatečně objektivní. Zpráva ČTK o prohlášení německého ministra zahraničí byla vzhledem k ostatním podkladům jen doplňková a bez většího významu. Ani varování Ministerstva zahraničních věcí před cestami do Iráku, na něž žalobce poukázal, není dokladem hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu.

II. Obsah kasační stížnosti žalobce a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů, jež podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Rozsudek městského soudu podle něj vychází z nesprávného posouzení právních otázek, závěry neodpovídají dokazování a odůvodnění je zmatečné.

[4] Městský soud převzal nesprávné závěry ohledně zlepšující se situace v Iráku. Aby byl řádně objasněn skutkový stav, měla být bezpečnostní situace posouzena z dlouhodobějšího pohledu, ne jako komparace výsledků několika měsíců. Navíc ani tyto výsledky nesvědčí o natolik pozitivních změnách, aby došlo k pominutí důvodů pro doplňkovou ochranu. Závěry žalovaného a městského soudu nelze považovat ani za dostatečně aktuální, neboť jde o zjištění z let 2017 a 2018, k vydání rozhodnutí však došlo v roce 2019.

[5] Stěžovatel upozornil, že IS nikdy nenaplňoval kritéria definující stát z pohledu Úmluvy o právech a povinnostech států (tzv. Montevidejská úmluva, pozn. NSS). Nešlo o státní subjekt, ale teroristickou organizaci, tudíž je termín „porážka IS“ používaný žalovaným i městským soudem značně nadnesený – nešlo-li o stát, nemohl být poražen. Jeho bojovníci byli rozptýleni, a přesto dochází denně k teroristickým útokům. O porážce se proto nedá hovořit. Stále trvají důvody pro udělení doplňkové ochrany, a jeho žádosti o prodloužení proto mělo být vyhověno. O odeprání doplňkové ochrany lze totiž uvažovat až tehdy, je-li situace bezpečná, a ne, když je pouze v této míře „zlepšená“.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti navrhl kasační stížnost zamítnout. Stěžovatelovy námitky byly vypořádány v rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany i v rozsudku. Stěžovatel neuvedl žádnou skutečnost, kterou by bylo možné

pokračování

podřadit pod pojem vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu. Jeho tvrzení posoudil ve světle zjištěných informací o zemi původu a neshledal, že by jeho vycestování do vlasti vedlo k rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Po zohlednění všech rozhodných okolností neshledal relevantní důvody pro aplikaci § 14a nebo § 14b zákona o azylu, proto stěžovatele nemohl zkrátit na jeho právech. Naopak, v jeho žádosti vidí snahu legalizovat svůj další pobyt na území České republiky, který by však měl řešit pomocí zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, ve znění pozdějších předpisů. Stěžovatelova tvrzení hodnotí jako domyšlené krajní scénáře, které však nemají reálnou spojitost s jeho azylovým příběhem.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] NSS posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Protože se jedná o kasační stížnost podanou ve věci udělení mezinárodní ochrany, zabýval se NSS v souladu s § 104a s. ř. s. nejprve tím, zda podaná kasační stížnost svým významem přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a zda je tedy ve smyslu citovaného ustanovení přijatelná. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[9] Stěžovatel dovozoval přijatelnost kasační stížnost z poslední možnosti, tedy z hrubého pochybení městského soudu při výkladu práva, které mělo dopad do jeho hmotněprávního postavení. NSS takové pochybení neshledal, a proto dospěl k závěru, že kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a je tedy nepřijatelná.

[10] Pochybení mělo spočívat v nesprávném objasnění situace v Iráku a jeho nesprávném vyhodnocení jako „bezpečné“ země. Otázkou posouzení bezpečnostní situace v Iráku po porážce IS se NSS zabýval v rozsudku ze dne 16. 5. 2019, č. j. 1 Azs 389/2018 - 38, a v usneseních ze dne 6. 6. 2019, č. j. 1 Azs 46/2019 - 59, nebo ze dne 30. 4. 2020, č. j. 2 Azs 368/2018 - 82. Dospěl k závěru, že situace v zemi není zcela stabilizovaná, dochází i k páchání násilí na civilistech, nicméně nelze dovodit, že by se jednalo o tzv. totální konflikt relevantní z pohledu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

[11] V nyní posuzovaném případě není důvod se od těchto závěrů odklonit. Závěr, že stěžovateli v případě návratu nehrozí vážná újma podle § 14a odst. 2 zákona o azylu, má dostatečnou oporu v podkladech ve správním spisu a stěžovatel neprokázal opak.

[12] Ze shromážděných podkladů vyplývá přesvědčivý závěr o významném zlepšení bezpečnostní situace. Žalovaný i městský soud také posoudili stěžovatelova tvrzení o jeho individuální situaci a přesvědčivě zdůvodnili, proč z nich neplyne, že by byl při návratu ohrožen. Tomuto závěru nebrání ani to, že žalovaný a městský soud vycházeli z informací o zemi původu, které se vztahovaly především k hodnocení situace v Iráku v roce 2018. Takové podklady lze i ve světle judikatury považovat za dostatečně aktuální (viz rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č. j. 45 Az 21/2016 - 55, č. 3714/2018 Sb. NSS).

[13] Stěžovatel taktéž namítl, že hovořit o „porážce“ IS je zcela nadnesené, neboť nejde o stát, ale teroristickou organizaci, jejíž bojovníci nadále páchají mnoho teroristických útoků. Výraz „porážka organizace Islámský stát v Iráku“ parafrázovaný v napadených rozhodnutích je výrokem iráckého předsedy vlády Hajdara Abádího (viz zpráva ČTK ze dne 18. 12. 2018 na č. l. 210 správního spisu). Je zřejmé, že jde o politické prohlášení vůči médiím, nikoli o právně přesné zhodnocení situace. Ačkoli ho žalovaný do svého rozhodnutí převzal pro účely popisu bezpečnostní situace v Iráku, neplyne z toho, že kvalifikoval IS jako „stát“. Mezi stěžovatelem a žalovaným tedy není spor o to, že IS představuje teroristickou organizaci, nikoli stát.

[14] Nejvyšší správní soud se zabýval také zcela obecně vznesenou námitkou nepřezkoumatelnosti (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), k níž stěžovatel pouze uvedl, že je pro něj odůvodnění rozsudku městského soudu „zmatečné“. Jeho námitka tedy patrně směřuje k nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost (pro její výklad viz např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, č. 244/2004 Sb. NSS), je však zcela obecná a nemůže založit přijatelnost kasační stížnosti. Jak plyne z rozsudku NSS ze dne 29. 5. 2019, č. j. 6 As 58/2019 - 35, míra podrobnosti, resp. obecnosti kasačních námitek předurčuje míru podrobnosti jejich vypořádání NSS. S ohledem na to NSS pouze konstatuje, že rozsudek městského soudu je srozumitelný, výrok a odůvodnění spolu korespondují, odůvodnění je jasné a logicky vystavěné. Rozsudek tedy není nesrozumitelný a netrpí ani jinou vadou, k níž by NSS musel přihlédnout.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud proto odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2020

pokračování

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu